

Samen de Wereld Kleuren

Pedagogisch Beleid
0 tot 15 jaar

Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. Pedagogische visie Samen de Wereld Kleuren

3. Pedagogisch klimaat: ontwikkelingsgericht werken

4. Pedagogisch palet

- 4.1. Spelen en onderzoeken
- 4.2. Interactie
- 4.3. Samen
- 4.4. Participatie
- 4.5. Levensecht

5. We zetten ons in voor kwaliteit

- 5.1. De pedagogische professionals
- 5.2. De waardevolle groep
- 5.3. Het belang van wennen
- 5.4. Optimaal ontwikkelen
- 5.5. Voor- en Vroegschoolse Educatie
- 5.6. Kinderen met een zorgvraag
- 5.7. Toetsing van het pedagogisch handelen

6. Verbinden

- 6.1. Met ouders
- 6.2. Met onderwijs
- 6.3. Netwerken

7. Wet- en regelgeving

Omwille van de leesbaarheid is steeds:

- 'hij' gebruikt in de tekst. Waar 'hij' staat kan uiteraard ook 'zij' worden gelezen.
- 'ouder(s)' gebruikt in de tekst. Waar 'ouder(s)' staat, kan ook 'verzorger(s)' worden gelezen.

1. Inleiding

Voor u ligt het pedagogisch beleid van KOKO kinderopvang.

Dit pedagogisch beleid beschrijft de opvang op al onze locaties en is gebaseerd op onze pedagogische visie "Samen de Wereld Kleuren".

KOKO kinderopvang wil met het aanbieden van kinderopvang op al haar locaties een belangrijke bijdrage leveren aan de ontwikkeling en opvoeding van kinderen.

Dit doen wij met oog voor de toekomst en de veranderende maatschappij waarin kinderen opgroeien.

Wij herkennen vaardigheden zoals creativiteit, flexibiliteit en sociaal gedrag. Vaardigheden die noodzakelijk zijn voor de volwassenen van de toekomst. Wij bieden kinderen alle ruimte om vaardigheden verder te ontwikkelen.

Als professioneel opvoeder is het onze taak om met antwoorden te komen op pedagogische vragen.

Hoe zorgen we voor de juiste balans tussen veiligheid en uitdaging? Wat hebben kinderen nodig? Wat willen we bereiken? Hoe zorgen wij voor een aanbod dat de ontwikkeling van kinderen stimuleert en aansluit bij de behoefte en de verwachtingen van ouders?

Het pedagogisch beleid is specifiek genoeg om duidelijk richting te geven aan het dagelijks pedagogisch handelen en biedt toch ruimte aan locaties om zich te kunnen onderscheiden. Elke locatie geeft een specifieke invulling aan het beleid. Een invulling die past in de wijk, bij de kinderen, bij de ouders, bij de school, bij de specifieke talenten van de pedagogisch medewerkers. Deze invulling wordt vastgelegd in de pedagogische werkwijze van de locatiegids die jaarlijks met de oudervertegenwoordiging per locatie wordt besproken.

Dit pedagogisch beleid is voor:

- De ouders van alle kinderen die wij dagelijks begeleiden bij spelen, ontdekken en ontwikkelen.
- Onze enthousiaste en betrokken pedagogisch medewerkers om hen een kader te bieden voor hun dagelijks werk.
- Ouders die in de toekomst overwegen van onze kinderopvang gebruik te maken.
- Professionals die bij KOKO kinderopvang willen werken zodat ze kunnen zien of onze ideeën en werkwijze bij hen passen.
- Iedereen die wil weten hoe wij over opvoeden en opgroeien van kinderen denken en door onze ideeën geïnspireerd wil worden.

2. Pedagogische visie Samen de Wereld Kleuren

"Onze pedagogische ambitie is dat elk kind bij ons opgroeit tot een volwassene die respect heeft voor zichzelf, de ander en de omgeving met vaardigheden en talenten die hij inzet bij het samen kleuren van de wereld".

Dit beleid gaat over kinderen in de leeftijd van 0 tot 15 jaar en is gebaseerd op de pedagogische visie "Samen de Wereld Kleuren".

Het pedagogisch beleid geeft richting aan het pedagogisch handelen en zorgt voor eenheid in de aanpak.

In de bijlagen treft u de leeftijdsgebonden uitwerking van dit pedagogisch beleid aan.

Het pedagogisch beleid wordt geconcretiseerd in de pedagogische werkwijze die is opgenomen in de locatiegids.

Daarnaast zijn er over verschillende pedagogische onderwerpen 'Samen de Wereld Kleuren themakaarten' ontwikkeld, zoals over breinontwikkeling en de 21^e-eeuwse vaardigheden.

Aan dit pedagogisch beleid gerelateerde overige documenten zijn opgenomen in ons kwaliteitsmanagement systeem.

3. Pedagogisch klimaat: ontwikkelingsgericht werken

De volgende pedagogische doelen staan centraal:

In het kader van het bieden van verantwoorde kinderopvang dragen wij er in ieder geval zorg voor dat, rekening houdend met de ontwikkelingsfase waarin kinderen zich bevinden:

- a. Op een sensitieve en responsieve manier met kinderen wordt omgegaan, respect voor de autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen;
- b. kinderen spelenderwijs worden uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving;
- c. kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelendewijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden, en
- d. Kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

Ieder kind ontwikkelt zich van nature op zijn of haar eigen manier. We creëren volop ontwikkelingskansen door het centraal stellen van de interesses en behoeften van kinderen. Het spelen neemt hierbij een belangrijke plaats in. Kinderen ontwikkelen en leren door te spelen. De pedagogisch medewerkers ondersteunen, begeleiden en stimuleren het spel. Dit noemen wij ontwikkelingsgericht werken.

De ontwikkeling wordt zichtbaar door het opdoen, oefenen en uitbouwen van vaardigheden in de breedste zin van het woord. Vaardigheden voor nu en voor de toekomst:

1. Emotionele vaardigheden
2. Sociale en culturele vaardigheden, zoals bijvoorbeeld samenwerken en zelfregulering (1)
3. Morele vaardigheden
4. Motorische vaardigheden
5. Cognitieve vaardigheden, zoals bijvoorbeeld kritisch denken en probleem oplossen
6. Taalvaardigheden, zoals communiceren
7. Expressieve vaardigheden, zoals bijvoorbeeld creatief denken
8. Digitale vaardigheden, zoals informatie vaardigheden, ICT basisvaardigheden en mediawijsheid

- 1) Zelfregulering houdt in: zelfstandig handelen en daarvoor verantwoordelijkheid nemen in de context van een bepaalde situatie/omgeving, rekening houdend met de eigen capaciteiten. Het is van belang dat kinderen zelfregulerend vermogen ontwikkelen. Mensen worden in de huidige samenleving steeds meer aangesproken als individu en moeten steeds weer reageren op veranderingen.

Wij werken aan deze ambitie, doelen en vaardigheden vanuit één doorgaande ontwikkelingslijn voor kinderen van nul tot vijftien jaar. De uitwerking hiervan geven wij vorm met onze vijf pedagogische uitgangspunten die nauw met elkaar verbonden zijn: het pedagogisch palet.

- Spelen en onderzoeken - de wereld ontdekken door een rijkdom aan weloverwogen prikkels -
- Interactie - open en nieuwsgierig zijn, in een positief opvoedklimaat -
- Samen - alle leefwerelden verbinden, deel uitmaken van een groep -
- Participatie - kinderen en ouders hebben een stem, we sluiten aan bij de eigen kracht -
- Levensrecht - spelenderwijs de echte wereld ontmoeten in een stimulerende omgeving -

Deze uitgangspunten worden hier in algemene zin en in de bijlagen specifiek per leeftijdsgroep uitgewerkt.

4. Pedagogisch palet

In dit beleid brengen we een kunstmatige scheiding aan tussen pedagogische uitgangspunten die in het dagelijks werk op de locaties nauw met elkaar verweven zijn.

4.1. Spelen en Onderzoeken

Kinderen hebben behoefte aan vrijheid, concentratie en overgave. Dat vinden zij in spel. Spelen is een essentiële voorwaarde voor het bouwen aan ontwikkeling en zelfvertrouwen. Spelen, ontwikkelen en leren gaan hand in hand. Kinderen hebben van nature een onderzoekende en nieuwsgierige houding, waardoor zij kennis opdoen over zichzelf en de wereld om hen heen. Wij bieden kinderen een uitdagende speel-leeromgeving en geven kinderen mogelijkheden hun eigen weg te vinden en problemen op te lossen. Wij ondersteunen hen waar nodig en houden rekening met de individuele begeleidingsbehoefte van ieder kind.

4.2. Interactie

Goede interactievaardigheden liggen ten grondslag aan een positief opvoedingsklimaat. Kinderen ervaren vrijheid en mogen zichzelf zijn. Door kinderen te ondersteunen, te stimuleren waar nodig, samen plezier te maken of gezellig te praten dragen onze pedagogisch medewerkers bij aan het welbevinden en de ontwikkeling van kinderen. Ervaringen, gevoelens en belevenissen krijgen woorden en dus betekenis. Wij zetten een sfeer neer waarbij kinderen ook oog hebben voor elkaar.

4.3. Samen

Van nature hebben kinderen een gerichtheid op de ander. Deze sociale betrokkenheid ondersteunen wij, waardoor we bijdragen aan de sociale ontwikkeling van elk kind op zijn eigen manier. Van baby tot puber. Kinderen opvoeden in een groep biedt veel kansen: samen vieren, plezier maken, afscheid nemen, leren omgaan met de onderlinge verschillen en conflicten. Kinderen maken kennis met de waarden en normen binnen de groep. Zij ontwikkelen sociale vaardigheden en ervaren hoe het is om actief deel uit te maken van een groep.

4.4. Participatie

Van jongs af aan nemen wij kinderen serieus. Dat is de basishouding die nodig is om participatie goed vorm te kunnen geven. Participatie is een recht van kinderen. Het gaat om samen denken, beslissen, meedoen en dus verantwoordelijk zijn. Kinderparticipatie levert een belangrijke bijdrage aan de sociale competenties van kinderen, zoals een eigen mening vormen en democratisch functioneren. Hierdoor ontwikkelen kinderen zelfvertrouwen, verantwoordelijkheidsgevoel en zelfstandigheid. Als kinderen actief participeren zullen zij samen met de pedagogisch medewerkers een prettige leefgemeenschap vormen.

4.5. Levensecht

Kinderen staan niet los van de wereld waarin zij leven. Deze wereld staat onder andere voor de natuur, cultuur, de rages, de gebeurtenissen, de gezinswereld, de buurt en de sport. Wij halen de belevingswereld van kinderen actief binnen of trekken erop uit. Vanzelfsprekend gaan wij hierbij uit van de leeftijd, de ontwikkeling en de interesses van de kinderen. Wij dringen niets op. De wereld wordt naarmate kinderen ouder worden steeds groter. Daarbij neemt hun voorstellingsvermogen toe, waardoor zij meer abstracte thema's aankunnen. Wij gaan mee met de verwondering van kinderen over de ontdekkingen die zij doen.

5. We zetten ons in voor kwaliteit

Wij willen blijven investeren in de pedagogische kwaliteit. Daarom hebben we een eigen Pedagogisch Expertise Centrum (PEC) bestaande uit pedagogisch beleidsmedewerkers, zorgcoördinatoren en HBO coaches. Vanuit dit expertisecentrum worden de nieuwste ontwikkelingen in beleid vertaald, inspiratiebijeenkomsten georganiseerd en wordt ondersteuning geboden, bijvoorbeeld bij de vorming van Integrale Kindcentra. Het Pedagogisch Expertise Centrum ondersteunt de kinderdagverblijven, de peuteropvang en de buitenschoolse opvang bij de uitvoering van het pedagogisch beleid.

5.1. De pedagogische professionals

De pedagogisch medewerkers bepalen in grote mate de pedagogische kwaliteit. Zij zijn creatief, inspireren de kinderen en durven out-of-the-box te denken en doen. Zij staan midden in de maatschappij en weten wat deze nu en ook in de toekomst van de kinderen vraagt. Zij hebben oog voor elk kind en zien kansen, vaardigheden en talenten.

Wij vormen met elkaar een lerende organisatie en hebben een visie op leren en ontwikkelen.

Wij investeren in onze medewerkers door waardering te tonen en gelegenheid en kansen te bieden voor overleg en ontwikkeling.

We werken vanuit onze kernwaarden eigentijds, ondernemend, verbinden, passie, betrouwbaar en verrassen.

5.2. De waardevolle groep

Kinderopvang heeft een meerwaarde voor ieder kind, omdat het al jong ervaringen opdoet in groepsverband. Kinderen zijn van nature betrokken op elkaar.

Al heel jong hebben kinderen met elkaar een sociaal leven. Ze hebben plezier, dagen elkaar uit en kunnen elkaar ook storen. Ze leren van elkaar en met steun van de pedagogisch medewerkers basale sociale vaardigheden.

Onze pedagogisch medewerkers maken een hechte groep door rituelen, door zingen, dansen en door plezierige gewoontes waarin kinderen een actieve rol hebben. Maar ook door positieve relaties, zoals vriendschap tussen kinderen, te stimuleren en door een goed contact met de ouders.

De inrichting van de groep (meubels, materialen, sfeer) sluit aan bij de behoeften van de kinderen en bij de specifieke invulling van het pedagogisch beleid op de locatie.

5.3. Het belang van wennen

Het is belangrijk voor de ontwikkeling en het welbevinden van kinderen om rustig te wennen op het kinderdagverblijf, de peuteropvang of de buitenschoolse opvang. Een baby heeft tijd nodig om zich te hechten aan de vaste pedagogisch medewerkers. Oudere kinderen moeten wennen aan nieuwe situaties met andere kinderen en volwassenen, de ruimte, activiteiten en de rituelen. Het wennen gebeurt in samenwerking met de ouders. Zij kennen hun kind het beste. Omdat wij aansluiten bij de behoefte en de ontwikkeling van het kind, kunnen voor elk kind andere afspraken worden gemaakt. Ook wanneer een kind over gaat naar een andere groep wordt er gewend.

Wij streven naar soepele overgangen van huis naar de opvang, tussen verschillende groepen en van de opvang naar de basisschool en naar het voortgezet onderwijs. Omdat we niet willen dat een kind bij overgangen ontwikkelenergie verliest of dat het na een overgang buiten de boot valt of achterop raakt.

5.4. Optimaal ontwikkelen

Wij volgen en stimuleren de ontwikkeling van elk kind. De pedagogische kwaliteit zien wij terug in het bewust pedagogisch handelen, een uitdagende speelleeromgeving, het organiseren van activiteiten en het creëren van een veilig klimaat om te kunnen spelen, ontdekken en ontwikkelen.

Hierbij wordt gestreefd naar een doorlopende ontwikkellijn met thuis, het basisonderwijs en indien aan de orde met de buitenschoolse opvang. Met toestemming van de ouders wordt bij de overgang van het kind naar de basisschool de kennis over de ontwikkeling van het kind overgedragen aan de school. Dit geldt ook voor de buitenschoolse opvang.

Elk kind heeft een mentor. De mentor is een pedagogisch medewerker van de groep. Er is een intensieve vertrouwensrelatie tussen de mentor en de aan de mentor toevertrouwde kinderen. De ontwikkeling en het welbevinden van kinderen worden gemonitord door de mentor. Op basis hiervan wordt een planmatig aanbod gedaan.

5.5. Voor- en Vroegschoolse Educatie

Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) is erop gericht om kinderen tussen 2 en 6 jaar met een (dreigende) onderwijsachterstand met zo min mogelijk (taal)achterstand in groep 3 van de basisschool te laten beginnen.

Wanneer een locatie Voorschoolse Educatie biedt staat in de pedagogische werkwijze in de locatiegids beschreven hoe dit vorm gegeven wordt.

5.6. Kinderen met een zorgvraag

Alle kinderen zijn welkom. Soms heeft een kind extra ondersteuning nodig. Bijvoorbeeld als de ontwikkeling niet naar verwachting verloopt of een kind zich niet wel bevindt. Dit wordt in eerste instantie met de ouders besproken. De zorgstructuur staat duidelijk beschreven in de folder die ouders bij de intake krijgen en in de beleidsdocumenten behorende bij de zorgstructuur. De zorgcoördinator ondersteunt de pedagogisch medewerkers op de groep met de uitvoer van het zorgbeleid.

Een passende (zorg) instantie kan gevraagd worden om ondersteuning te bieden aan de pedagogisch medewerkers of, in overleg met de ouders, aan een kind op de groep.

Soms kan een kind met extra ondersteuningsbehoefte naar een kleinere groep met meer begeleiding worden doorverwezen. Dit wordt plus-opvang genoemd.

Wanneer er bijzonderheden in de ontwikkeling van een kind of andere problemen worden gesignaleerd kunnen ouders worden doorverwezen naar een meer passende instantie.

Voor het werken met de verwijfsindex en het protocol (meldcode) huiselijk geweld en kindermishandeling is apart beleid en een aparte folder ontwikkeld.

5.7. Toetsing van het pedagogisch handelen

Wij zijn een lerende organisatie en toetsen dan ook regelmatig of de pedagogische kwaliteit voldoet aan het door ons opgestelde beleid. We gebruiken een pedagogische scan die op de groepen wordt afgenomen. Door hierover met de pedagogisch medewerkers in gesprek te gaan ontstaan nieuwe inzichten. Zo blijven we constant in beweging en gaan we nieuwe uitdagingen aan.

6. Verbinden

Samen de Wereld Kleuren staat voor verbinden en samenwerken, met ouders, school en andere partners in de opvoeding.

6.1. Met ouders

Pedagogisch medewerkers en ouders hebben een eigen opvoedingsverantwoordelijkheid. Samen werken we aan vertrouwen door open en eerlijk te zijn en hebben belangstelling voor elkaars opvattingen en perspectieven op de ontwikkeling van het kind. Op deze manier ontstaat een verbinding, een relatie die in het belang is van het welzijn van het kind. Ouders worden niet alleen betrokken bij de ontwikkeling en welbevinden van hun eigen kind, maar bijvoorbeeld ook bij activiteiten of projecten.

6.2. Met onderwijs

Kinderopvang en onderwijs zijn samenwerkingspartners, in het belang van kinderen en ouders. De doorgaande ontwikkelingslijn en het welbevinden van de kinderen zijn hierbij de uitgangspunten. De samenwerking wordt aangegaan met één of meerdere scholen. Het betreft onder andere het bespreken van een gezamenlijke pedagogische visie, de visie op de doorgaande ontwikkelingslijn en het organiseren van de overdracht van het kind naar de basisschool. Het krijgt ook vorm in het gezamenlijk plannen en uitvoeren van activiteiten en thema's/projecten en gebruik van ruimtes. Bij een Integraal Kindcentrum (IKC) kan er sprake zijn van het toegroeien naar één organisatie waarbij de grenzen tussen kinderopvang en school zijn vervaagd. Het is een streven om ook met de scholen voor voortgezet onderwijs te verbinden, waardoor deze overgang voor kinderen soepel verloopt.

6.3. Netwerken

De locaties hebben een netwerk om zich heen opgebouwd van alle organisaties met een aanbod voor kinderen en ouders. Op deze manier kan er, bijvoorbeeld bij een extra ondersteuningsbehoefte, snel geschakeld worden en kan een passend aanbod gecreëerd worden. Voorbeelden van organisaties waarmee samengewerkt wordt zijn CJG's, jeugdhulpverleningsorganisaties, zorginstellingen, logopedisten, fysiotherapeuten, maar ook sportverenigingen, bibliotheken of musea.

7. Wet- en Regelgeving

De kwaliteit van de Kinderopvang is gewaarborgd in Wet en Regelgeving. De overheid ziet op basis hiervan toe op de (pedagogische) kwaliteit van de kinderopvang volgens de Wet op de Kinderopvang. De uitvoering van de kwaliteitsinspectie is toegewezen aan de GGD. Wanneer een locatie Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) biedt, is er apart toezicht op de uitvoering van de VVE.

Voor ouders is de medezeggenschap geregeld via oudercommissies. In principe heeft elke locatie een oudercommissie die adviesrecht heeft op het pedagogisch beleid. Daarnaast is er een centraal orgaan voor ouderinspraak.